

Nieuwjaarstoespraak Ole Bouman, directeur NAI, op 22 januari 2010

Dames en Heren,

Mag ik alle 1000 aanwezigen van harte welkom heten, mede namens alle organisaties waarmee we deze bijeenkomst hebben georganiseerd. Dat zijn brancheorganisatie BNA, het Stimuleringsfonds voor Architectuur, het Fonds Beeldende Kunst, Vormgeving en Bouwkunst, de postacademiale opleiding Berlage instituut, de talent scouters van European en Archiprix, Nai uitgevers, en de eigen netwerkorganisaties van het NAI: de VVNAi en de NAI Circle. Wij wensen u met zijn allen het beste toe voor 2010 en hopen dat we van dit evenement, wellicht met nog meer partijen, een traditie kunnen maken. Want dit is jullie huis, dus daar vier je als architectuurgemeenschap van Nederland je speciale momenten in. Zoals ook European, dat vandaag zijn 20-jarig jubileum viert en vanavond nog een feestje heeft. Gefeliciteerd European.

Maar het is natuurlijk wel altijd de vraag hoe feestelijk het verder allemaal is. Voor velen onder jullie leven we in barre tijden waarin de liefde voor architectuur danig op de proef wordt gesteld.

En dat kan nog erger worden. De overheid (lees, de burger) heeft de financiële sector gered, maar die overheid moet zich nu zelf redden. Een ongekende inkrimping van de staat ligt in het verschiet. Ik constateer dat de samenleving nog maar nauwelijks beseft wat dit eigenlijk betekent. En welke gevolgen dat de komende jaren nog zal hebben voor de architectuur- en bouwwereld. We hebben elkaar dus meer dan ooit nodig in ons leven voor architectuur. Daarom is het goed dat jullie hier met zo velen aanwezig zijn. In jullie eigen huis, het NAI. Laten we dat als eerste vaststellen, we houden met zijn allen van de architectuur en die liefde is het waard om voor te knokken.

Waar het kan, knokt het NAI graag samen met jullie. Het NAI is immers ook jullie sectorinstituut. Hier liggen de belangrijkste schatten van de ontwerpers en staan de belangrijkste boeken. Hier kun je inspiratie opdoen voor nieuwe experimenten. Hier kun je elkaar ontmoeten. Hier ontmoeten verleden, heden en toekomst van de architectuur elkaar elke dag weer. En hier is het ook een va et vient van alle instellingen in de sector.

Maar net zo belangrijk is onze directe samenwerking met velen. Het afgelopen jaar stond daar weer bol van. Een kleine greep: met de brancheorganisatie, de BNA, die mede aan de basis stond van deze bijeenkomst. Met het SFA in het internationale beleid. Met zusterarchitectuurinstellingen als de IABR, die in het NAI haar centrale tentoonstelling presenteerde, of het Berlage instituut in het kader van Olympische Spelen 2028. Met onderwijsinstellingen zoals de TU Delft in de tentoonstelling en prijsvraag Building for Bouwkunde. Met andere disciplines via DutchDFA, het stimuleringsprogramma voor Design, Mode en Architectuur. Met rijksdepartementen als VROM, EZ, BUZA, maar ook met lokale overheden zoals de gemeente Rotterdam, waarmee de samenwerking flink is geïntensiveerd in bijvoorbeeld de gebiedsontwikkeling voor Hoboken, of op

educatief gebied met de SKVR. Met de bouwwereld, via de langjarige partnerships met ComWonen, Ymere, OVG, MAB Development, SIKa, AM en de BGL. Met maatschappelijke organisaties, zoals de ANWB en Natuurmonumenten. Met tientallen internationale instellingen waaronder musea, scholen, erfgoedorganisaties, biennales en gemeenten. Al deze organisaties en hun mensen, velen hier aanwezig, herkennen in het NAI steeds beter wat het in feite is, partner voor kennisontwikkeling, een podium voor hun evenementen, een ambiance voor hun netwerken.

En dat NAI is jullie NAI. We gaan daar in 2010 onverkort mee door. En breiden dat zelfs uit. Niet omdat samenwerking een doel op zich is, maar omdat er zulke grote issues spelen waarin we gezamenlijk kunnen optrekken. Het vanmiddag gehouden brede sectoroverleg bracht een paar gemeenschappelijke thema's aan het licht: de Europese regelgeving en verdere juridisering en wat dat doet met ons talent. Het gesprek met de minister van cultuur dat intensiever kan. De wijze waarop we architectuuronderwijs voor de jeugd kunnen organiseren in Nederland, van kunsteducatie naar omgevingseducatie. Er zijn doorbraken nodig en samen bereiken we die.

Maar 2010 wordt ook een jaar van grote doorbraken in het NAI zelf. Jullie kennen misschien de al 15 jaar gevoerde discussie over meer ruimte voor museale activiteiten, waaronder educatie. Jullie kennen misschien de discussie over het gebrek aan een goed overzicht van de Nederlandse architectuurgeschiedenis. Jullie kennen misschien de discussie over de toegankelijkheid van de kostbare schatten die in onze archieven liggen opgeslagen. Al die discussies gaan we afronden. Er is genoeg gepraat. We gaan er echt wat aan doen, met een verbouwing die het NAI als stedelijke plek opent naar de stad en de samenleving. Met een nieuwe vaste opstelling en een schatkamer waar jullie de kroonjuwelen van de Nederlandse architectuur zullen kunnen vinden. Met Club NAI, waar architecten elkaar in informele sfeer kunnen ontmoeten en bijpraten. En met veel meer faciliteiten voor kinderen en jongeren, en ouderen. Ook buiten kantoortijd.

En mocht je geen tijd vinden om dat mee te maken, hou dan de mobiele applicatie SARA in de gaten, waarmee het NAI de komende jaren nieuwe dimensies in architectuur naar je mobiele telefoon brengt. Verleden en toekomst toegevoegd aan de gebouwde realiteit. En de burger heeft het laatste woord, want SARA geeft gebruikers de mogelijkheid eigen verhalen over hun stad, wijk, of meest favoriete gebouw aan de applicatie toe te voegen.

Ik breng jullie namens het hele NAI en overige organiserende organisaties mijn allerbeste wensen voor het nieuwe jaar over. En we beloven dus ook iets. We zullen blijven bewijzen dat de architectuur een bijzondere plek in onze cultuur verdient, ook als de economie daar anders over denkt.

Architectuur is een noodzaak. Want architectuur die nodig is, gaat nooit verloren. Leve de architectuur!